

Historický průvod, ukázky lidových tradic i slavné divadlo

12.4.2022 - Barbora Onderková | Moravské zemské muzeum

To vše a ještě mnoho dalšího chystá pro obyvatele i návštěvníky Brna Moravské zemské muzeum v souvislosti se znovuotevřením Paláce šlechticů na Kobližné ulici. Palác prošel rozsáhlou rekonstrukcí a znovu ožije uměním a kulturou. Dvojici nových stálých expozic Loutkářské umění a Tradiční lidová kultura na Moravě v zrcadle času doplní zpřístupněná Kaple očišťování Panny Marie, coby připomínka osobité historie budovy.

Zatímco v Paláci se pilně uklízí, leští a zdobí, aby mohl být 22. dubna představen veřejnosti, chceme blíže představit doprovodné programy, které jsme pro naše fanoušky připravili.

Nejprve to bude 21. dubna odpoledne historický kostýmovaný průvod s hudbou a tanečníky, šlechtou v dobových kostýmech, schovankami Paláce šlechticů a hraběnkou Magnisovou. „Připomeneme tak zakladatelský čin paní hraběnky, aby každé brněnské dítě vědělo, že díky darům a skutkům dobrodiní se dá slávy dosáhnout“, s nadsázkou popisuje Barbora Onderková, mluvčí MZM, „kdo se k průvodu přidá, i nějaký ten koláček na něj zbyde“, dodává.

„V pátek 22. dubna zveme k prohlídce expozic, včetně možnosti navštívit komentované prohlídky. Ty budou v nabídce i v sobotu 23. dubna, kdy se k nim přidá i Dětské muzeum s programem pro děti,“ vypočítává generální ředitel MZM Jiří Mitáček. „Hlavním bodem sobotního programu však bude ukázka **Tradičního umění pískem vysypávaných ornamentů**,“ doplňuje. Jedná se o tradici nedávno zapsanou do Seznamu nemateriálních statků Jihomoravského kraje a předvedou ji znalkyně tohoto umění ze Šardic. V současné době se zvyk pískem vysypávat ornamenty na chodníky a silnice udržuje pouze v několika obcích na Kyjovsku, ještě na počátku tohoto století byl tento zvyk poměrně rozšířený. Při vysypávání se používaly písky, které se v oblasti těžily. V současnosti se používá směs hladké mouky a písku, která se aplikuje na mokré podklad. Ornamenty se vysypávají tzv. „z ruky“, přičemž záleží na zručnosti a fantazii jednotlivých vysypávaček. Na ornamentech převládají rostlinné motivy jako jablíčka, kopretiny, tulipány, růže, konvalinky, lístky doplněné vlnkami nebo šráfováním.

„V Šardicích a Hovoranech jsou významným doplňkem tradičních hodů, svateb, konání folklorních festivalů a oslav spojených s vinařským rokem a navazují tak na tradici zdobených chodníků v minulosti, a to především v období od Bílé soboty do svátku sv. Václava. To, že v Šardicích byl tento zvyk hluboce zakořeněn, dokládá i píseň autorů Zdeňka Gurského a Vladimíra Salčáka Šardický hodový valčík“, upřesňuje Hana Dvořáková, vedoucí Etnografického ústavu MZM a pohotově notuje:

„Zametu před naším hliněný chodníček,

Pískem naň vysypu tisíce růžiček,

Písečkem bilučkým kytičky s lístkama,

Šohajku přespólní, přeca si láska má“.

Doprovodný program k otevření Paláce šlechticů zakončí v sobotu 30. dubna ojedinělé divadelní představení Johan doktor Faust v provedení uměleckého souboru Handa Gote. Hra je nastudována

typickým hlasovým projevem tehdejších herců, tzv. pimprláčtinou. „Handa Gote rekonstruuji představení z druhé půli 19. století takřka pietně. S úplnou sadou velkých loutek, které byly vyrobeny dobovými technologiemi podle původních figur tradičních loutkářských rodů Karfiolů, Maiznerů a Nováků. Napodobují dobové svícení i ozvučení“, upřesňuje Jaroslav Blecha, ředitel Uměnovědného muzea MZM.

V průvodu účinkují: Brněnský okrašlovací spolek Šembera, Divadlo Husa na provázku, Dětské taneční studio Ondrášek, Brněnský městský střelecký sbor, Umělecká agentura REX, dámy a pánové v dobových kostýmech.

Vysypávačky: Paní Zajícová z Šardic s dcerou

Handa Gote research & development

Barbora Onderková, bonderkova@mzm.cz, tel. +420 533 435 273, 602 812 682

PhDr. Hana Dvořáková, hdvorakova@mzm.cz, tel. +420 775 265 900

PhDr. Jaroslav Blecha, jblecha@mzm.cz, tel. +420 721 117 413